

ผู้นำแบบมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

PROFESSIONAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS
IN PHETCHABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ยุพดี กลิ่นน้อย^{1*} และ ศึกฤทธิ์ ศิลาลัย²

¹สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย
²ภาควิชาบริหารการศึกษาและอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

Yuphadee Klinnoi^{1*} and Khukrit Sklalai²

¹Department of Education Educational Administration, Faculty of Education,
Ramkhamhaeng University, Thailand

²Department of Educational Administration and Higher Education Faculty of Education,
Ramkhamhaeng University, Thailand

*E-mail: no.app3809@gmail.com

Received: 31-03-2023

Revised: 06-06-2023

Accepted: 07-06-2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และ 2) เปรียบเทียบความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 291 คน เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเป็นเครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 2) ผลการเปรียบเทียบความความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาพบว่าผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพของผู้บริหาร ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่าง

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผู้นำด้านสังคมและชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และยังพบว่าผู้บริหารและครูที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นำมืออาชีพ มืออาชีพ

ABSTRACT

The objectives of this research were to: 1) study the professional leadership of school administrators in Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1 and 2) compare the professional leadership of school administrators. The sample group consisted of 291 administrators and teachers under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1. The instrument to collect quantitative data was a rating scale questionnaire. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance, and pairwise comparison of mean scores by Chef's method.

The findings were as follows: 1) the administrators and teachers under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1 had high opinions regarding the professional leadership of school administrators, both overall and in each aspect, and 2) the comparative results of the administrators and teachers' opinions towards the professional leadership of school administrators were found that the administrators and teachers with different educational backgrounds had statistically insignificant differences in their opinions regarding the professional leadership of administrators, both overall and in each aspect, while the social and community leaders were significantly different at the .05 level. In addition, the administrators and teachers with different work experiences had statistically insignificant differences in their opinions regarding the professional leadership of school administrators and it was also found that the administrators and teachers working in schools of different sizes had statistically significant differences in their opinions regarding the professional leadership of school administrators at a statistical significance level of .05.

Keywords: School Administrators, Professional Leadership, Professional

บทนำ

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนทุกช่วงวัย ให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาของชาติจึงเป็นภารกิจหลักในการพัฒนาคน อันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศในทุกกระบวน (Office of the National Economic and Social Development Council, Office of the Prime Minister, 2017) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพนั้นคือการทำให้คนรู้จักคิดวิเคราะห์แก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ดังนั้นแล้ว โรงเรียนซึ่งหน่วยงานที่สำคัญในการพัฒนามนุษย์ จึงต้องมีการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อก้าวไปสู่ความเป็นเลิศด้วยรูปแบบการบริหารแบบบูรณาการทุกขั้นตอน โดยที่ทุกคนต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง โดยตัวบ่งชี้ที่สำคัญในการพัฒนาคือผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสูงสุดในการบริหารการศึกษา ในระดับสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารการศึกษา มีวิสัยทัศน์ก้าวไกล เพื่อที่จะกำหนดเป้าหมาย กำหนดยุทธศาสตร์ ในการจัดการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีความเป็นไปได้และที่สำคัญผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรู้และเข้าใจถึงภารกิจตลอดจนขอบข่ายงานที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน และต้องพัฒนาระบบงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้น

การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นหลัก (Ministry of Education, 2017) จึงถือได้ว่าสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่ต้องมีการบริหารจัดการที่ดี ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญ มีบทบาทสูงสุด ในการกำหนดนโยบาย จุดมุ่งหมาย วางแผน เป้าหมาย ตลอดจนวิธีการดำเนินงาน ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายของรัฐ และการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ การติดตามผลการปฏิบัติงาน การปรับปรุงคุณภาพสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารจึงต้องมีคุณสมบัติเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ซึ่งต้องมีลักษณะการทำงานที่มุ่งสู่ความสำเร็จขององค์กร ผู้บริหารมืออาชีพจึงกลายเป็นคำสำคัญต่อบุคลากรทางการศึกษาที่จะสร้างความมั่นใจ ความเชื่อมั่นให้กับสังคมส่วนรวมที่มีต่อผลผลิตทางการศึกษา การเป็นมืออาชีพย่อมเป็นสิ่งที่ทุกคนทุกฝ่ายต่างยอมรับและคาดหวังค่อนข้างสูงว่า จะสามารถนำมาซึ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานได้ ดังนั้นคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพสถานศึกษาจึงมีความสำคัญและเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

ผู้ที่มีบทบาทหลักในการบริหารงาน คือผู้บริหารสถานศึกษา และพฤติกรรมของผู้นำจำเป็นต้องคำนึงถึงการปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงานและบุคลากรในโรงเรียนให้เหมาะสมกับภารกิจในส่วนรับผิดชอบ และต้องเป็นผู้ที่เลือกใช้พฤติกรรมหรือวิธีดำเนินการที่เหมาะสม กับผู้ใต้บังคับบัญชา และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาจึงจะสามารถพัฒนาสถานศึกษาให้มีความเจริญก้าวหน้า

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ได้นำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา

ของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดี ศรีสินทร มหาชิราลงกรณฯ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 นโยบาย และจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ มากำหนดเป็น แนวทางในการดำเนินงาน เน้นความร่วมมือ และการสร้างความเข้มแข็ง ของระบบการบริหาร จัดการแบบการมีส่วนร่วมทั้งองค์กร บูรณาการ การบริหารงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์ ยึดหลัก ธรรมภิบาล ให้ความสำคัญในด้านความโปร่งใส ถูกต้อง มีคุณธรรม รวมทั้งการกระจายอำนาจ การบริหารจัดการ ให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วม รับผิดชอบ ปรับปรุง พัฒนางานอย่างเป็นระบบ และได้กำหนดกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับการพัฒนา การศึกษา ได้แก่ ด้านความปลอดภัย ด้านโอกาส ด้านคุณภาพ และด้านประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้มีความสำคัญที่ต้อง มีบทบาทหน้าที่และปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ เพื่อความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษา และทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความสุขในการทำงาน เสริมสร้างความมีประสิทธิผลของสถานศึกษา (Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1, Performance Report According, 2022)

จากความสำคัญของความเป็นผู้บริหาร มืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพในการพัฒนา ปรับปรุงการบริหาร สถานศึกษา ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความเป็น ผู้ชำนาญอาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็น แนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ให้เป็น

ผู้บริหารมืออาชีพ ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการศึกษาของ สถานศึกษาเป็นไปตามนโยบาย และความคาดหวัง ของประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความเป็นผู้นำแบบ มืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาด สถานศึกษา

ทบทวนแนวคิด

การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงาน งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหาร งานทั่วไป เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การบริหารงานทั้ง 4 ที่เน้นการมีส่วนร่วมของ บุคลากรทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (Chaweewan Chatvilai, 2016)

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ ปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เพื่อความเจริญก้าวหน้า ของสถานศึกษาและการทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชา เกิดความสุขในการทำงาน และเสริมสร้างความมี ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ดังนั้นในการบริหาร สถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีคุณลักษณะหลาย ๆ ด้าน

เช่น การเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม และมีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ มีการวางแผนเชิงรุก เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง กล้าตัดสินใจ กล้าเสี่ยง มีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล ยึดหลักการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีการบริหารแบบมีส่วนร่วม สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสื่อสารได้ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวเหล่านี้จะส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพได้ และจะช่วยทำให้การปฏิรูปการศึกษาไทยบรรลุผลตามเจตนารมณ์ เป็นไปตามแผนแม่บทในการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารมืออาชีพจะมีภาระหลักที่สำคัญ 3 ด้าน คือ 1. ภาระด้านการบริหารงานภายในของสถานศึกษา 2. ภาระด้านการพัฒนาสถานศึกษา และการพัฒนามาตรฐานและคุณภาพการศึกษา และ 3. ภาระด้านการประสานงานและการติดต่อกับหน่วยงานภายนอกสถานศึกษาทั้งในระดับชุมชน หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานอื่นทั้งระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และระดับนานาชาติ (Raksanakorn, 2020)

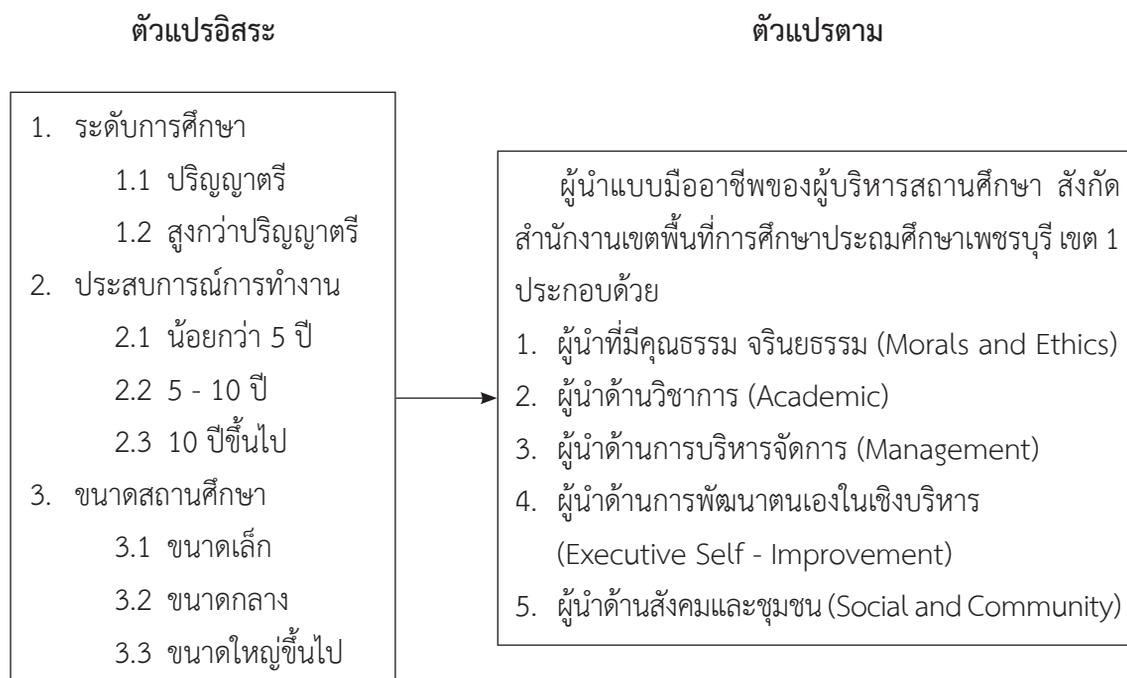
การเป็นผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารอย่าง

ยอดเยี่ยม ใช้หลักวิชาประยุกต์กับความสามารถ มีการใช้ศิลปะหรือยุทธศิลป์ควบคู่กับยุทธศาสตร์หรือหลักการต่าง ๆ ในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบาย (Worawut Namussila, 2020) รวมถึงสามารถผลิตผลงานที่โดดเด่นแตกต่างจากผู้บริหารอื่น ๆ และพร้อมที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Lertnarong Namwongchai, 2019) ซึ่งจากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์และสรุปคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพได้ 5 ด้าน คือ 1. ผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม (Morals and Ethics) 2. ผู้นำด้านวิชาการ (Academic) 3. ผู้นำด้านการบริหารจัดการ (Management) 4. ผู้นำด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร (Executive Self-Improvement) และ 5. ผู้นำด้านสังคมและชุมชน (Social and Community)

สมมติฐาน

ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์ และปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,150 คน จาก 93 สถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) จากตารางสำเร็จรูป ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ของ Cohen's ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 291 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับความเป็นผู้นำแบบมีอาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรม (Morals and Ethics), ผู้นำด้านวิชาการ (Academic), ผู้นำด้านการบริหารจัดการ

(Management), ผู้นำด้านการพัฒนาตนเอง ในเชิงบริหาร (Executive Self-Improvement), และผู้นำด้านสังคมและชุมชน (Social and Community) ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขอลงหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บข้อมูลการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่าง

2. นำสำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ พร้อม Link แบบสอบถามผ่าน Google Form เสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. นำข้อมูลของผู้บริหารและครูผู้ตอบ แบบสอบถามจาก Google Form มาตรวจสอบ ความถูกต้องสมบูรณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วย โปรแกรมทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และ นำข้อมูลมาประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำเร็จรูปทางการวิจัย

2. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้บริหารและครูผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ระดับศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาด ของสถานศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นผู้นำแบบ

มืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพรวมและรายข้อ และการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความเป็นผู้นำ แบบมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนก ตามระดับการศึกษา ด้วยการทดสอบค่าที่ t-test สำหรับประสบการณ์ทำงาน และขนาดของ สถานศึกษา วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance-ANOVA)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผู้บริหารและครูผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 67.00 ระดับการศึกษา สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 96 คน คิดเป็น ร้อยละ 33.00 มีประสบการณ์ทำงาน 5 -10 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 มีประสบการณ์ ทำงานต่ำกว่า 5 ปีจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 33.70 และมีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 31.30 และส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ขึ้นไป จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 49.80 ในสถานศึกษา ขนาดกลาง จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 18.20 และในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเป็นผู้นำแบบมีอาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

(n = 291)

ผู้นำแบบมีอาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็น		
	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม	4.40	.633	มาก
2. ผู้นำด้านวิชาการ	4.36	.627	มาก
3. ผู้นำด้านการบริหารจัดการ	4.35	.661	มาก
4. ผู้นำด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร	4.34	.637	มาก
5. ผู้นำด้านสังคมและชุมชน	4.42	.628	มาก
รวม	4.37	.607	มาก

พบว่า ผู้นำแบบมีอาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้นำด้านสังคมและชุมชน ($\bar{X} = 4.42$) ผู้นำที่มี

คุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.40$) ผู้นำด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.36$) ผู้นำด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.35$) และผู้นำด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร ($\bar{X} = 4.34$)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความเป็นผู้นำแบบมีอาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(n = 291)

ผู้นำแบบมีอาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการศึกษา				t	Sig.
	ปริญญาตรี (n = 195)		สูงกว่าปริญญาตรี (n = 96)			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. ผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม	4.39	.652	4.43	.595	-.414	.679
2. ผู้นำด้านวิชาการ	4.38	.643	4.31	.592	.990	.323
3. ผู้นำด้านการบริหารจัดการ	4.35	.680	4.34	.624	.083	.934
4. ผู้นำด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร	4.34	.641	4.33	.631	.158	.874
5. ผู้นำด้านสังคมและชุมชน	4.38	.689	4.52	.472	-2.034*	.043
รวม	4.37	.639	4.38	.539	-.201	.841

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความเป็นผู้นำแบบมีอาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและ

รายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นผู้นำด้านสังคมและชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความเป็นผู้นำแบบมีอาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ โดยภาพรวมและรายด้าน

(n = 291)

ผู้นำแบบมีอาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์ทำงาน			F	Sig.
	น้อยกว่า 5 ปี (n = 98)	5-10 ปี (n = 102)	10 ปี ขึ้นไป (n = 91)		
	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}		
1. ผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม	4.40	4.43	4.38	.120	.887
2. ผู้นำด้านวิชาการ	4.37	4.42	4.28	1.213	.299
3. ผู้นำด้านการบริหารจัดการ	4.36	4.41	4.26	1.330	.266
4. ผู้นำด้านการพัฒนาตนเอง ในเชิงบริหาร	4.38	4.40	4.23	1.845	.160
5. ผู้นำด้านสังคมและชุมชน	4.38	4.48	4.40	.727	.484
รวม	4.38	4.43	4.31	.888	.416

พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความเป็นผู้นำ ที่ระดับ .05 แบบมีอาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

(n = 291)

ผู้นำแบบมืออาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ขนาดสถานศึกษา			F	Sig.
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่ขึ้นไป		
	(n = 93)	(n = 53)	(n=145)		
	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}		
1. ผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม	4.17	4.32	4.58	13.483*	.000
2. ผู้นำด้านวิชาการ	4.09	4.20	4.59	23.460*	.000
3. ผู้นำด้านการบริหารจัดการ	4.09	4.29	4.54	14.406*	.000
4. ผู้นำด้านการพัฒนาตนเอง ในเชิงบริหาร	4.09	4.27	4.53	15.136*	.000
5. ผู้นำด้านสังคมและชุมชน	4.19	4.35	4.59	12.884*	.000
รวม	4.13	4.29	4.57	17.277*	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พบว่า ผู้บริหารและครูที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 สามารถสรุปผล ได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้นำด้านสังคมและ

ชุมชน รองลงมาคือ ผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ผู้นำด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร

2. ผลการเปรียบเทียบความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูที่อยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ยกเว้นผู้นำด้านสังคมและชุมชนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็น

เกี่ยวกับความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้นำด้านสังคมและชุมชน ผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ผู้นำด้านวิชาการ ผู้นำด้านการบริหารจัดการ และผู้นำด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ได้ตระหนักและให้ความสำคัญในการพัฒนาตนเองจนถึงระดับความเป็นวิชาชีพ เนื่องจากต้องรับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา โดยใช้มีกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา 4 ประการ คือ พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ มาบริหารสถานศึกษา จึงทำให้ผู้บริหารเป็นผู้บริหารมืออาชีพที่มีความรู้และประสบการณ์ อีกทั้งเป็นผู้นำการปฏิรูปการเรียนรู้และการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education, 2017) และสถาบันพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาด้านหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

โดยได้กำหนดคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพไว้ 6 ประการ คือ 1. การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม 2. การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ 3. การเป็นผู้นำด้านวิชาการ 4. การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ 5. การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน และ 6. การเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร (Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education, 2017) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม (Morals and Ethics) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากจุดเน้นและแนวทางการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ที่เน้นการปลูกจิตสำนึกความเป็นชาติไทย มีคุณธรรมและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังจุดเน้นที่ 4 เศรษฐกิจพอเพียง และจุดเน้นที่ 7 เชิดชูคุณธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการครองตน ครองคน และครองงาน ปฏิบัติโดยยึดถือผลประโยชน์และยึดผลการพัฒนาต่อผู้เรียนเป็นหลัก

2. ผู้นำด้านวิชาการ (Academic) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานในสถานศึกษา ซึ่งหากนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีความสามารถในการเป็นผู้นำด้านวิชาการ มีความคิดริเริ่มในการนำแนวคิด หลักการใหม่ ๆ มาใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ และนโยบายในการจัดการศึกษา อีกทั้งโรงเรียนได้ให้ความสำคัญในการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะ

กรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งเกณฑ์มาตรฐาน ด้านผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการนิเทศภายใน ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการพัฒนาสื่อและการนำไปใช้

3. ผู้นำด้านการบริหารจัดการ (Management) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงาน กล่าวที่จะนำเสนอแนวความคิดและเทคนิคการบริหารจัดการใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา อีกทั้งยังมีการนิเทศติดตาม และประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาสถานศึกษาของตนโดยให้เกิดความเข้มแข็งและสามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

4. ผู้นำด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร (Executive Self-Improvement) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสามารถใช้ทักษะความสามารถในการบริหารงาน การร่วมปฏิบัติงานกับผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารอยู่เสมอ พร้อมทั้งมีการพัฒนาพฤติกรรมความเป็นผู้นำของตนเองโดยการฝึกปฏิบัติ ศึกษาต่อ อบรมจากสถานที่มีความชำนาญเฉพาะทางด้านการบริหาร และนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาของตนเอง

5. ผู้นำด้านสังคมและชุมชน (Social and Community) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกับสังคมเป็นผู้นำสังคมชุมชนในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ

มีการจัดแผนพัฒนาการส่งเสริม โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับสถานศึกษา และการสร้างความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานตลอดจนการระดมทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษา

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือผู้นำด้านสังคมและชุมชน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีได้รับความรู้จากการศึกษาในระดับที่สูงกว่า จึงมีทัศนคติและมุมมองในการบริหารแบบมืออาชีพของผู้บริหารที่แตกต่างกันออกไป นอกจากนี้ในการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันเป็นการบริหารแบบกระจายอำนาจ ทำให้ผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษาในระดับที่สูงกว่าได้รับมอบหมายงานที่สูงกว่าระดับปฏิบัติการ ในการนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติเพื่อการจัดการศึกษา ตลอดจนมีการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับทุกฝ่ายจนเกิดความร่วมมือกัน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น ความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมและ

รายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน ต่างก็ต้องการผู้นำแบบมืออาชีพที่มีคุณลักษณะเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารในทุกด้าน ซึ่งสามารถนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อไปได้

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ต่างก็มีนโยบายการจัดการศึกษาที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพียงแต่ต้องบริหารตามบริบทและสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในของสถานศึกษาแต่ละแห่ง และตามปริมาณงานภายในสถานศึกษา ซึ่งในสถานศึกษาขนาดใหญ่ขึ้นไปผู้บริหารจำเป็นต้องใช้ความสามารถในการเป็นผู้บริหารแบบมืออาชีพบริหารจัดการสถานศึกษาที่เข้มข้นมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดเล็ก เพราะผู้บริหารที่เป็นมืออาชีพในแต่ละขนาดของสถานศึกษาจะคาดหวังกับผลงานที่จะสร้างชื่อเสียงให้กับตนเองและสถานศึกษาในแต่ละด้านแตกต่างกันไปตามบริบทและตามความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ด้านผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่อง

ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงานและองค์กร และพัฒนาตนเองในด้านการประพฤติปฏิบัติในทางที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม ประเพณี อย่างเคร่งครัด

2. ด้านผู้นำด้านวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเพิ่มศักยภาพของครูและบุคลากรในการผลักดันให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และผลักดันให้นักเรียนได้มีรางวัลด้านวิชาการเพิ่มขึ้น รวมถึงให้สามารถเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง

3. ด้านผู้นำด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร และมีความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย

4. ด้านผู้นำด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิสัยทัศน์ที่เข้ากับยุคสมัย มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน และควรใช้ความสามารถของตนเองในการวางแผนมอบหมายงาน การใช้คนให้เหมาะสมกับงาน รวมถึงยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

5. ด้านผู้นำด้านสังคมและชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสีย ได้มีส่วนร่วมให้คำปรึกษา สำรวจข้อมูลความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การเปรียบเทียบผู้นำแบบมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และ เขต 2

2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- Chaweewal Chatvilai. (2016). **The School Administrators' Competencies Effecting the Operation Standard of the Performance of Information and Communication Standard of the Technology for Education in Schools under the Secondary Technology for Education in Schools under the Secondary Educational Service Area Office 8 Chachoengsao.** (Master's degree). Rajabhat Rajanagarindra University, Chachoengsao. (In Thai)
- Lertnarong Namwongchai. (2019). **The Desirable Characteristics of Professional Administrators in Schools under the Office of Bueng Kan Primary Education Service Area.** (Master's degree). Sakon Nakhon Rajabhat University, Sakon Nakhon. (In Thai)
- Ministry of Education. (2017). **Education Act National, 1999 And Amended (No.2nd), 2002 And (NO.3), 2010.** Bangkok: Tecaher Council Lardprao. (In Thai)
- Office of the National Economic and Social Development Council, Office of the Prime Minister. (2017). **National Economic and Social Development Plan, No.13 2023-2027.** (In Thai)
- Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education. (2017). **Courses of the Institute for Executive Development Ministry of Education.** Bangkok: Tecaher Council Lardprao. (In Thai)
- Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1. (2022). **Performance Report According 2022.** (In Thai)
- Raksanakorn, K. (2020). The Study of Concept Idea for 4.0 Professional Administrators. **Journal of Modern Learning Development, 5(4), 206-217.** (In Thai)
- Worawut Namussila. (2020). **The Administration of Professional Director in the Practice School: Multi Cases Study of Nakhon Ratchasima Province.** (Master's degree). Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima. (In Thai)
-